

Η ΠΗΓΗ ΤΩΝ ΠΑΡΘΕΝΩΝ - JUNGFRUKALLAN

Σκηνοθεσία: Ίνγκμαρ Μπέργκμαν
Σενάριο: Ulla Isaksson
Ηθοποιοί: Μαξ Φον Σίντοφ, Γκούνελ Λίντμπλομ, Μπιργκίτα Βάλμπεργκ
Φωτογραφία: Σβεν Νίκβιστ
Χώρα: Σουηδία (Ασπρόμαυρη)
Διάρκεια: 89'

Πρώτη προβολή: Ώρα 6.00 μ.μ.
Δεύτερη προβολή: Ώρα 8.15 μ.μ.
Τρίτη προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

- Όσκαρ Καλύτερης Ξενόγλωσσης Ταινίας (1961).
- Χρυσές Σφαίρες 1961: Καλύτερη Ξενόγλωσση Ταινία.
- Φεστιβάλ Καννών 1960, Ειδική Μνεία στον Ίνγκμαρ Μπέργκμαν.
- 2 Βραβεία Κίνημα Junro 1962, στον Ίνγκμαρ Μπέργκμαν, Καλύτερη Ταινία, Καλύτερη Σκηνοθεσία.

Στην επαρχιακή Σουηδία του 14ου αιώνα η μοναχοκόρη μιας οικογένειας χωρικών βιάζεται και δολοφονείται από δύο γιδοβοσκούς. Μαζί με τον μικρό τους αδερφό, αυτοί καταφεύγουν το βράδυ στο σπίτι της οικογένειας της κοπέλας, η μάνα της οποίας αναγνωρίζει το ματωμένο φόρεμά της.

Χριστιανική τραγωδία εκδίκησης σκηνοθετημένη με σοκαριστικό για την εποχή ρεαλισμό. Πρόκειται για την πιο σκληρή φιλοσοφική πραγματεία του Μπέργκμαν πάνω στην πίστη, την πρώτη του συνεργασία με τον διευθυντή φωτογραφίας-alter ego του Σβεν Νίκβιστ και το πρώτο από τα συνολικά τρία ξενόγλωσσα Όσκαρ της υπέρλαμπρης καριέρας του.

Βασισμένη σε μια μπαλάντα του 13ου αιώνα, η ταινία είναι ακόμα μια παραβολή με φόντο τη μεσαιωνική Σουηδία της υπαίθρου, όπου κυριαρχούν η θρησκοληψία, η δεισιδαιμονία, η βία και η επιβίωση. Η ιστορία μοιάζει απλή: η Κάριν, η μονάκριβη κόρη ενός μεγαλοκτηματία κτηνοτρόφου, ένα πανέμορφο αθώο κορίτσι, ξεκινάει από το αρχοντικό της ντυμένη με το χρυσοποίκιλτο φόρεμά της για να διασώσει το δάσος και να πάει στην εκκλησία κεριά για την πρωινή λειτουργία, καθώς μόνο μια παρθένα επιτρέπεται να τα παραδώσει. Την ακολουθεί η ψυχοκόρη Ινγκέρι, νέα και έγκυος, η οποία τη ζηλεύει θανάσιμα και στην πρώτη σκηνή τη βλέπουμε να κάνει έκκληση στο θεό Οντίν να προξενήσει κακό στην Κάριν. Στο πέρασμά τους από το δάσος η κόρη προπορεύεται, μέχρι που συναντά τρεις γιδοβοσκούς που είναι αδελφια - ένας τους είναι ακόμα παιδί. Ανταποκρίνονται στο κάλεσμά της να μοιραστούν το φαγητό της, αλλά εν τέλει τη βιάζουν, τη σκοτώνουν και την αφήνουν σχεδόν γυμνή στο ξέφωτο, αφαιρώντας τα πολύτιμα ενδύματά της. Η Ινγκέρι τα παρακο-

λουθεί όλα από απόσταση και δεν κάνει τίποτα να αποτρέψει το κακό. Αργότερα οι θύτες βρίσκουν καταφύγιο στο σπίτι του θύματός τους, χωρίς να το ξέρουν, και περνούν την κρύα νύχτα στην κουζίνα του αρχοντικού. Πριν κοιμηθούν, δείχνουν το ακριβό ένδυμα στη μάνα για να της το πουλήσουν κι εκείνη το αναγνωρίζει. Όταν το αποκαλύπτει στον άντρα της, εκείνος τους σφάζει με εκδικητική μανία. Όταν βρίσκουν το νεκρό κορμί της Κάριν στρέφεται προς τον ουρανό και λέει χαρακτηριστικά: «Το βλέπεις αυτό; Το επέτρεψες αυτό!». Συγχρόνως, υπόσχεται ότι θα χτίσει εκκλησία στο σημείο που βρέθηκε νεκρή η Κάριν, από όπου, με το που σηκώνουν το πτώμα, αναβλύζει νερό.

Η ταινία, που θέτει θέματα πίστης, ζηλοφθονίας και αυτοδικίας αλλά και ηθικής του κακού, σόκαρε για τον ρεαλισμό της όταν προβλήθηκε στην Αμερική, σε αρκετές Πολιτείες, μάλιστα, απαγορεύτηκε εξαιτίας της αναπαράστασης του βιασμού. Παρ' όλα αυτά, της απονεμήθηκε το Όσκαρ Ξενόγλωσσης Ταινίας, το πρώτο από τα πολλά που έμελλε να λάβει ο Μπέργκμαν. Αν και ήταν υποψήφια και για τα κοστούμια της, αυτό που ξεχωρίζει είναι η αριστουργηματική φωτογραφία του Σβεν Νίκβιστ στην πρώτη του συνεργασία με τον σκηνοθέτη, με τον οποίο στην πορεία ταυτίστηκε, καθώς αποτέλεσε το μόνιμο διευθυντή φωτογραφίας σε όλες τις σπουδαίες ταινίες του. Το 1972 ο Γουές Κρέιβεν γύρισε το «Τελευταίο σπίτι αριστέρα», εμπνεόμενο από την «Πηγή των Παρθένων».

“Υπάρχει πάντα μια διαρκής πάλη μέσα μου ανάμεσα στην ανάγκη μου να καταστρέψω και στη θέλησή μου να ζήσω. Κι αυτό δημιουργεί μία εσωτερική ένταση που κυριαρχεί και στον τρόπο που δημιουργώ και στην υλική μου ύπαρξη. Κάθε πρωί ξυπνώ με μια καινούρια οργή, μια καινούρια καχυποψία, μια καινούρια λαχτάρα για τη ζωή.”, Ίνγκμαρ Μπέργκμαν.

Η ταινία μας ξεκινά με την Ινγκέρι (Γκούνελ Λίτμπλουμ) την ψυχοκόρη μιας οικογένειας χωρικών να κάνει παράκληση στον θεό Οντίν να φέρει συμφορές στην έφηβη κόρη της οικογένειας, Κάριν (Μπιργκίτα Πέτερσον). Το πρώι οι γονείς αναθέτουν στην Κάριν την ευθύνη να πάει τα κεριά στην εκκλησία για την πρωινή λειτουργία καθώς σύμφωνα με την παράδοση μόνο μια παρθένα μπορούσε να τα μεταφέρει.

Η Κάριν επιμένει να πάρει μαζί της και την Ίνγκερι κι οι δύο τους ξεκινούν μαζί για την εκκλησία. Στο δρόμο όμως η Ίνγκερι μένει πίσω κι αφήνει την Κάριν να συνεχίσει μόνη της, η Κάριν συναντά στη συνέχεια τρεις βοσκούς, δύο ενήλικες άνδρες και τον μικρό τους αδερφό.

Οι βοσκοί αρχικά πιάνουν την κουβέντα με την Κάριν, αλλά στη συνέχεια τη βιάζουν κι εν τέλει την δολοφονούν. Αργότερα και κατά ειρωνικό τρόπο, οι ίδιοι βοσκοί ζητούν καταφύγιο για τη νύχτα στο σπίτι της Κάριν, χωρίς φυσικά να ξέρουν ότι πρόκειται για την οικογένειά της.

Ο Τέρε (Μαξ Φον Σίντοφ) κι η Μερέτε (Μπιργκίτα Βάλμπεργκ), είναι οι γονείς της Κάριν και τους παρέχουν άσυλο, χωρίς να γνωρίζουν τι έχει συμβεί στην κόρη τους, όταν όμως ανακαλύπτουν τα ματωμένα της ρούχα, ο Τέρε σχεδιάζει μια εκδίκηση, ελπίζοντας ότι αυτό θα του φέρει την κάθαρση.

Άψογη φωτογραφία, όπως συνήθως συμβαίνει στις

ταινίες του Μπέργκμαν, με τη σκηνή όπου ο Μαξ Φον Σίντοφ προσπαθεί να λυγίσει το δέντρο, να μένει για πάντα στη μνήμη του θεατή και να μας προσφέρει μία από τις πλέον συγκλονιστικές ερμηνείες της πλούσιας καριέρας του.

“Προσπαθούμε να πετύχουμε δύο πράγματα ταυτόχρονα. Από την μία την επικοινωνία με τους άλλους, που είναι το βαθύτερο ένστικτό μας και από την άλλη την ασφάλεια. Με τη συνεχή επικοινωνία με τους άλλους ελπίζουμε ότι θα μπορέσουμε να δεχτούμε το φρικτό γεγονός της ολοκληρωτικής μας ερημιάς. Ψάχνουμε αδιάκοπα για καινούρια σχέδια, καινούρια σχήματα, καινούρια συστήματα για να μπορέσουμε να αποσοβήσουμε μερικά ή ολοκληρωτικά την επίγνωση της δικής μας μοναξιάς.”, Ίνγκμαρ Μπέργκμαν.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΡΟΥΣΟΣ

ΙΝΓΚΜΑΡ ΜΠΕΡΓΚΜΑΝ

Γεννήθηκε στην Ουψάλα στις 14 Ιουλίου 1918 και πέθανε στο Φάρο το 2008. Γιος Λουθηρανού εφημέριου μεγάλωσε μέσα σε μια θρησκευτική αυστηρότητα που η νοσηρή επιδρασή της είναι έκδηλη στο μετέπειτα έργο του. Στο Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης όπου θα πάει να σπουδάσει λογοτεχνία θ' αρχίσει ν' ασχολείται με το θέατρο και θα καθιερωθεί ως ένας από τους σημαντικότερους θεατράνθρωπους. Το 1944 αρχίζει να γράφει τα πρώτα του σενάρια για τον κινηματογράφο και την επόμενη χρονιά περνά στη σκηνοθεσία. Θ' αρχίσει να γίνεται διεθνώς γνωστός μετά τα "Καλοκαιρινά παιχνίδια", ενώ στη δεκαετία του '60 θα επιβληθεί σε μια από τις μεγαλύτερες μορφές του κινηματογράφου.

Δημιουργός με την απόλυτη έννοια της λέξης, ο Μπέργκμαν περιέγραψε με μεγάλη δραματουργική δύναμη την υπαρξιακή κρίση του ατόμου στη μεταπολεμική δυτική κοινωνία. Τον έλκυσαν κυρίως τα θέματα της μεταφυσικής αναζήτησης της αλήθειας της ζωής και του θανάτου, του νοήματος της καλλιτεχνικής δημιουργίας, της κρίσης των σχέσεων, της αδυναμίας επικοινωνίας και της ταπείνωσης. Σκηνοθέτης γυναικών, είχε πάντα δίπλα του ένα μόνιμο επιτελείο ηθοποιών και τεχνικών. Ο Μπέργκμαν τέλος παρακολούθησε από κοντά τη μορφική εξέλιξη του σινεμά και συχνά ξάφνιασε την κριτική με την αισθητική τόλμη των ταινιών του.

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

Κρίση (1945), Βρέχει στον έρωτά μας (1946), Πλοίο για τις Ινδίες, Μουσική στο σκοτάδι (1947), Το λιμάνι (1948), Η φυλακή, Η δίψα, Προς τη χαρά (1949), Αυτό δε συμβαίνει εδώ, Καλοκαιρινά παιχνίδια (1950), Αναμονή γυναικών, Καλοκαίρι με τη Μόνικα (1952), Η νύχτα των σαλτιμπάγκων (1953), Ερωτικά μαθήματα (1954), Όνειρα γυναικών, Χαμόγελα καλοκαιρινής νύχτας (1955), Η έβδομη σφραγίδα (1956), Αγριές φράουλες, Στο Κατώφλι της ζωής (1957), Ο άνθρωπος με τα δυο πρόσωπα (1958), Η πηγή των παρθένων (1959), Το μάτι του διαβόλου (1960), Μέσα απ' το σπασμένο καθρέφτη (1961), Οι κοινωνούντες (1962), Η σιωπή (1963), Όλες αυτές οι γυναίκες (1964), Περσόνα (1966), Η ώρα του λύκου (1967), Η ντροπή (1968), Οι τιποτένιοι (1968), Ντοκουμέντο για το Φάρο, Το πάθος (1969), Η επαφή (1970), Κραυγές και ψιθύροι (1972), Σκηνές από ένα γάμο (1973), Ο μαγεμένος αυλός (1975), Πρόσωπο με πρόσωπο (1976), Το αυγό του φιδιού (1977), Φθινοπωρινή συνάτα (1978), Οι άνθρωποι του Φάρου (1979), Μαρionέτες (1980), Φάννυ και Αλέξανδρος (1983), Μετά την Πρόβα (1986), The blessed ones (1985), Karin's Face (1986), The best Intentions (1991), Sunday's children (1991-92), Saraband (2003).